

خرید شکتی

جدوں وی لوکاں دے مندے حال دی گل چلدی ہے تاں حاکم ٹو لے
دے نمائندے آتے ارتھ شاستری دلیلاں دندے ہن کہ ہندوستان وچ
کسے وی چیز دی گھاٹ نہیں پر لوکاں کول چیزاں نوں خریدن دی طاقت
نہ ہون کرے ہی اوناں دا حال جھیڑا ہے۔ اندرا گاندھی وی کئی
وار آپھیاں تکریراں وچ کیہا کردی سی کہ ہندوستان وچ کسے
چیز دی ٹھٹھ نھیں ہے پر مسئلہ ایہہ ہے کہ عام لوکاں کول وستاں
خریدن دی طاقت نہیں ہے۔

سوال اٹھدا ہے کہ مزدور کول خرید شکتی کیوں نہیں؟ کسان کول کیوں
نہیں آتے عام شہری کول کیوں نہیں؟ چیزاں نعل گودام بھرے رہندے
ہن پر لوکاں دا جھیڑا حال ہے۔ اناج دے گودام بھرے پئے ہن پر
لوک جھکھے مہرے ہن۔ ایہہ خرید شکتی کی بلا ہے؟ ایہہ عام
آدمی کول کیوں نہیں؟

ستارویں اٹھارویں صدی دے یورپ وچ جو ارتھ چارا وجود وچ آئیہا،
آتے آج تقریباً ساری دُنیاں وچ چل رہا ہے، اوہدی اک مبنیادی
خاصیت ایہہ ہے کہ ایہہ راجتنتر نوں ورت کے سارے قدرتی وسیلے شہریاں
دے ہٹھاں وچوں کھوہ لیندا ہے آتے اک خاص ٹو لے دے ہتھ وچ

چھڑا دیندا ہے جو سرمائیداراں دا ٹولا ہے۔ ایہہ ٹولا ایہناں ساریاں
 وسیلیاں نوں آپنی من مرضی مطابق آپے مُنّفے ودھاؤن لئی ورتدا
 ہے اتے عام لوکاں نوں آپنیاں لوڑاں پوریاں کرن لئی ویچدا ہے۔ پہلاں
 ایہہ ٹولا لوکاں دے قُدرتی وسیلے ہتھیا کے اوناں نوں پوری تراں
 آپے کنٹرول وچ کر لیندا ہے تے پھر لوکاں دی ہی محنت نعل
 پیدا کیتیاں گئیاں وستاں نوں آپنی من مرضی دی قیمت اتے لوکاں
 کول ہی ویچدا ہے۔ جے کسے کو لے ایہہ قیمت تارن دی جاں خریدن
 دی طاقت نہیں تاں اوسدا ربّ ہی مالک ہے۔ اوس نوں مچکھماری اتے
 بیماری دا شکار بن لئی چھڈّ دتا جاندا ہے۔ ایہہ خرید شکتی اس
 ارتھ چارے دا اک ایہو جیہا وچولا ہے جس توں بغیر لوک آپے ہی
 وسیلیاں توں، آپنی ہی محنت نعل، پیدا کیتی ہوئی پیداوار اتے دولت
 توں وانجھے کر دتے جاندا ہن اتے آپنیاں لوڑاں دی پورتنی نہیں
 کر سکدے۔

انگریز نے ایہہ ارتھ چارا ہندوستان دی لُٹ کرن لئی ہی ہندوستان
 اتے تھپّیا اتے اس نوں تھپّین لئی اک نواں راجتنتر بنایا سی۔
 اس راجتنتر نے ڈنڈے دے زور نعل پہلاں لوکاں دے قُدرتی وسیلے
 کھوہ کے آپے ہتھ وچ لے لئے اتے پھر اک خاص ٹولے دے ہتھ
 وچ چھڑا دتے جو انگریز اتے اوناں دے پٹھ سن۔ ایہناں انگریز
 پٹھواں نے انگریز دی ہندوستان وچ آپے پیر جماؤن وچ مدد
 کیتی اتے اس ارتھ چارے صدقہ آپے خزانے بھر لئے۔ پنڈاں اتے شہراں

دی زمین، پائی، جنگل، خاناں آتے ہور سارے قدرتی سوے انگریز
نے لوکاں توں کھوہ کے یورپ وانگ ہی آپنے ہتھوں کر لئے
آتے آپنے جھولیچکاں نوں وی بخشے۔

جد سارے قدرتی سادھن اُپرلیاں دے ہتھ چلے گئے تاں ہن ہریک ہندوستانی
نووں آپنیاں لوڑاں پُریاں کرن لئی انگریز آتے اوسدے جھولیچکاں
نووں مِل تارناں ہی پینا سی۔ ایہہ پیسہ کتھوں آویگا؟ ایہہ پیسہ
صرف اوناں کجھ کُ لوکاں کول ہی سی جو انگریزاں دی جاں اوناں
دے جھولیچکاں دی مُشقت مجوری کردے سن۔ ایہناں لوکاں دی گنتی
بہت ہی گھٹ سی۔ ایہناں دی تنخواہ وی صرف ایہی کُ ہی مٹھی
جاندی سی کہ مُشکل نعل آپنا گزارا ہی کر سکن آتے انگریز
دی غلامی لئی مجبور رہن۔ اس غلامی بدے ایہناں کول خریدن دی
طاقت آنودی سی۔ پر باقی خلقت، جو ایہہ غلامی نہیں سی کردی جاں
انگریز آتے اوناں دے جھولیچکاں دی نوکری نہیں سی کردی، اوناں
نووں آپنے حال تے مرن لئی چھڈ دتا گیا جہدے کرے کروڑاں ہی
لوک جھکھ آتے بیماری دے شکار ہوئے۔ ۱۹۴۶ دے کال آتے اوس توں
پہلاں دے کئی کالاں وچ کروڑاں ہی لوک مر گئے سن جد کہ فصلاں
بہت چنگیاں ہونیاں سن۔ ایہہ کروڑاں لوک اس کرے جھکھ نعل نہیں
مرے کہ اناج دی ٹھٹھی سی، سگوں اس کرے مرے کہ اوناں کول اناج
خریدن دی طاقت نہیں سی۔

انگریز جموں ہندوستان چھڈن نوں مجبّر ہو گیا تاں ۱۹۴۷ وچ اپنے
 اس راجتنتر دی وا گڈور اپنے جھولیچکاں دے ہتھاں وچ پھرا گیا۔
 انگریز دے جھولیچکاں آتے سانجھیداراں دیاں موجاں لگ گئیاں۔ سارے
 ہندوستان دے قدرتی وسیلے، زمین، جنگل، پانی، آتے دھرتی بیٹھلیاں
 ہور ساریاں دولتیاں ہن اوناں دے ہتھ وچ آ گئیاں۔ ایہناں نے
 وی انگریزاں والا ارتھ چارا ہی جاری رکھیا کیونکہ اس نعل ایہناں
 نوں بہت فائدہ سی، مُناتے سینکڑے گنا ودھ گئے سن۔ اوس ویلے
 انقلاب دی چڑھت دا دُور سی تے ہندوستان دے لوکاں وچ وی
 انقلاب تے سماج واد لئی اتھاہ جذبہ سی۔ انگریزاں دے پچھے چھڈے
 ہوئے ایہناں جھولیچکاں نے قومی آتے انتراشٹری حالات دیاں مجبوریاں
 کرے اس ارتھ چارے تے سسٹم نوں ہی سوشلزم کہنا شروع کر دتا۔
 اس نہرووادی سماج واد دی ہسیت وچ ہندوستان دی کمیونسٹ پارٹی
 وی اتر پئی۔ سماج واد دے نعرے ضرور لگدے رہے پر لوکاں کول
 پہلاں وانگ ہی خرید شکتی دی انہوند رہی آتے اوناں نوں جھکھ،
 بیماری آتے جہالت دا سامہنا کرن لئی چھڈ دتا گیا۔ ۱۹۶۳ دا کال
 اس دا نتیجہ سی۔ انگریزاں دے سسٹم وانگ ہی گوداماں وچ اناج
 سڑ رہا سی پر لوک جھکھ نعل مہر رہے سی کیونکہ اوناں کول
 خریدن دی طاقت نہیں سی۔

انگریزاں دے جان دے ۵۹ سال بعد آج وی پنجاب، آندھرا، مہاراشٹر
 آتے ہورناں تھانواں تے کسان ہزاراں دی تاواد وچ خدکشی کر

رہے ہن کیونکہ اوناں کول چیزاں خریدن دی طاقت نہیں۔ اسے
 تراں شہراں آتے قصبیاں وچ مزدوراں، کرمچاریاں تے ہورناں لوکاں
 دا بھیرا حال ہے۔ کپڑا ملّاں دے مزدور آتے اوناں دے بٹر ننگے
 پھردے ہن۔ وڈیاں وڈیاں عمارتاں بناؤن والے مزدور آتے کاریگر
 فُٹپاتھناں آتے جھگیاں وچ سوندے ہن کیونکہ اوناں کول آپنے ہی
 ہٹھاں نعل بنائیاں ہونیاں عمارتاں وچ رہن دی خرید شکتی نہیں۔

ایس ویلے سماج آتے لوکاں کول کوئی طاقت نہیں جو اس ارتخہ چارے
 آتے راجتتہر ولوں ہو رہی اس لٹّ نوں بند کر سکے۔ راجتتہر نے
 ایہہ ساری طاقت اوناں توں کھوہ لئی ہے۔ اوناں کول صرف اوناں دی
 ایکتا آتے سوچھ ہی ہے۔ پر ایہہ دو ہتھیار ایٹھی بنباں نالوں وی
 زیادہ طاقتور ہن۔ آپنی ایکتا آتے سوچھ نعل اوہ اس ارتخہ چارے
 آتے راجتتہر دی انگریز آتے اوسدے سانجھیداراں ولوں تھپی ہوئی تاناشاہی
 ختم کر سکدے ہن۔ ایہہ تاناشاہی ختم کرے ہی اوہ اک نوین اُساری
 کر سکدے ہن جس وچ قدرتی وسیلیاں آتے محنت نعل پیدا کیتیاں
 ہونیاں چیزاں نوں ورتن لئی اوناں نوں کسے خرید شکتی دی لوڑ نہیں
 رہیگی۔ خرید شکتی دی اس تاناشاہی نوں ختم کیتے بغیر سماج آتے
 ویکتی دا جھلا نہیں ہو سکدا۔ خرید شکتی انگریز آتے سامراج ولوں
 پھیلایا ہویا اک کوہڑ ہے جسوں ختم کرے ہی لوکاں دا حال بہتر
 ہو سکدا ہے۔

